

ప్రధాన నదీ ప్రాజెక్టులు(Major River Projects)

హిరాకుడ్ ప్రాజెక్టు

ఇది ఒడిశాలోని మహానది పై నిర్మించిన 4,801 మీటర్ పొడవైన ఆనకట్ట. ప్రపంచంలోనే పొడవైన ఆనకట్ట. సుమారు 12 లక్షల హెక్టార్లకు నీరు అందిస్తుంది.

ఫరక్కా బ్యారేజ్

గంగా నదిపై ఫరక్కా (ప్రశ్చిమ బెంగాల్)లో నిర్మించారు. మరో ఆనకట్ట భాగీరథి జంగీపుర్లో నిర్మించారు. ఫరక్కా బ్యారేజ్ ప్రాథమిక లక్ష్యం కోల్కతా ఓడరేవును సంరక్షించడం. హూగ్లీ నదికి నౌకానావన్ని మెరుగుపరచడం.

నర్మదా లోయ ప్రాజెక్టు

ఇది మధ్యప్రదేశ్, గుజరాత్, మహారాష్ట్ర, రాజస్థాన్ రాష్ట్రాల అవసరాలకు తీర్చడానికి 1987లో ప్రారంభించారు. నర్మదా లోయ ప్రాజెక్టులో సర్దార్ సరోవర్ డ్యామ్ అతిపెద్దది. ఇది రెండో అతిపెద్ద కాంక్రీట్ డ్యామ్. (అమెరికాలోని గ్రాండ్కోలి ప్రాజెక్టులోనే అతిపెద్ద కాంక్రీట్ డ్యామ్). మరొకటి ఇందిరాసాగర్ డ్యామ్. దీనిని నర్మదా సాగర్ డ్యామ్ అంటారు. మధ్యప్రదేశ్లోని ఖాండ్వా దగ్గర ఉన్న పునాసె వద్ద నిర్మించారు.

నాగార్జునసాగర్ డ్యామ్

నల్లగొండ జిల్లా, నందికొండ గ్రామం వద్ద తెలంగాణ-ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల సరిహద్దులో నిర్మించారు. 1955లో ప్రారంభమై 1967లో పూర్తి అయింది. దీనిని కుడి కాలువకు జగజహర్ కాలువ, ఎడమ కాలువకు లాల్బహదూర్ శాస్త్రి కాలువ అని పేరు. కుడి కాలువకు ఏపీకే, ఎడమ కాలువ తెలంగాణకు నీరు అందిస్తాయి.

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు

ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక రాష్ట్రాల ఉమ్మడి ప్రాజెక్టు. దీనినే పంచసాగర్ అంటారు. తుంగభద్ర హైలెవల్ కెనాల్స్‌ను మేజర్ ప్రాజెక్ట్‌గా పిలుస్తారు. ఇది అనంతపురం జిల్లాలో మెకచక్ర గ్రామం వద్ద ఉంది. లోతెమర కెనాల్ కర్నూలు జిల్లాకు తాగు, సాగు నీరు అందిస్తుంది.

శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు

దీనినే పోచంపాడు ప్రాజెక్టు అంటారు. గోదావరి నదిపై తెలంగాణలో నిర్మించిన మొదటి ప్రాజెక్టు. 1963లో ప్రారంభించారు. దీనికి కింద కాకతీయ కాలువ, లక్ష్మి కాలువ, సారస్వతి కాలువలు ఉన్నాయి.

శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు

దీనికి మరో పేరు నీటి సంజీవరెడ్డి సాగర్ ప్రాజెక్టు. కృష్ణా నదిపై శ్రీశైలం వద్ద నిర్మించారు. 1981లో శ్రీశైలం కుడి కాలువ, 1983లో తెలుగు గంగ, ఎడమ కాలువ ప్రారంభించారు. ఈ ప్రాజెక్టులో విద్యుత్ ఉత్పత్తికి రెండు జల విద్యుత్ కేంద్రాలు ఉన్నాయి.